

Sygn. akt II CSK 847/14

POSTANOWIENIE

Dnia 28 lipca 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jan Górowski

w sprawie z powództwa M. F.

przeciwko M. J.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 28 lipca 2015 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanej

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu

z dnia 2 lipca 2014 r., sygn. akt I ACa 404/14,

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania
i zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 1800 (jeden tysiąc
osiemset) złotych tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania jeżeli: w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.).

Instytucja przedsądu, jak wynika z orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego, jest zgodna z normami konstytucyjnymi, a także z zaleceniami Rady Europy zezwalającymi na wprowadzenie środków eliminujących dostęp do sądu najwyższego szczebla. Skarga kasacyjna służy od prawomocnego orzeczenia, ma ograniczony zasięg, a jej podstawowym celem jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni i twórczy wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa.

Wprawdzie skarżąca odwołała się do istotnych zagadnień prawnych, niemniej nie występuje ta przesłanka przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.).

Stosownie do ugruntowanego stanowiska Sądu Najwyższego, istotnym zagadnieniem prawnym jest taki problem jurydyczny, który ma znaczenie dla rozwoju prawa lub stanowi precedens dla rozstrzygnięcia podobnych spraw (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2005 r., I CZ 183/04 niepublikowane.). Powołanie się przez skarżącego na istnienie takiego zagadnienia wymaga jego sformułowania oraz przedstawienia argumentacji jurydycznej uzasadniającej tezę o możliwości rozbieżnych ocen prawnych z przytoczeniem przepisów prawa, na tle których ono powstało. Skarżący powinien też wykazać, że ma ono ważne znaczenie dla rozpoznania lub rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 28 listopada 2003 r., II CK 324/03, z dnia 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05, z dnia 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, z dnia 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, niepublikowane oraz z dnia 26 września 2005 r., II PK 98/05, OCNP 2006, nr 15 - 16, poz. 243). Ponadto, prawidłowo wyartykułowane zagadnienie musi być sformułowane ogólnie

w tym sensie, że nie może chodzić w nim o sposób rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 września 2004 r., II CZ 94/04, niepublikowane).

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, zagadnienia prawne nie zostały sformułowane do końca w sposób należyty.

Doktryna i judykatura jednolicie przyjmują, że powód powinien udowodnić fakty, z których wywodzi dochodzone roszczenie (fakty prawotwórcze, przemawiające za zasadnością roszczenia), a pozwany - fakty uzasadniające jego zarzuty przeciwko roszczeniu powoda (fakty uzasadniające oddalenie powództwa); fakty tamujące lub niweczące roszczenie powinien udowodnić przeciwnik tej strony, która wystąpiła z roszczeniem, a więc w zasadzie pozwany (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 czerwca 2009 r., IV CSK 71/09, LEX nr 737288 i cytowane tam orzecznictwo). W świetle dokonanych, wiążących Sąd Najwyższy ustaleń faktycznych dochodzone roszczenie było uzasadnione, przy czym kwestia wskazywanych w skardze domniemań miała w sprawie drugorzędne znaczenie.

Kodeks cywilny wprowadza stopniowanie pojęcia winy i tak jak Kodeks Zobowiązań posługuje się pojęciem rażącego niedbalstwa (np. art. 757, 777 § 1, 788 § 3, 791 § 2, 801 § 3, 827 § 1, 852, 855 § 4, 859⁸ § 2, 891 § 1 k.c.). W przypadku niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania przepis ustawy uzależnia powstanie odpowiedzialności od niezachowania należytej staranności w przedsięwziętym działaniu (art. 471 w zw. z art. 472 k.c.), przy czym właściwym miernikiem należytej staranności jest art. 355 k.c. Należyta staranność dłużnika w zakresie prowadzonej przez niego działalności gospodarczej określa się przy uwzględnieniu zawodowego charakteru tej działalności. W praktyce wytworzyły się w wielu gałęziach przemysłu, komunikacji i innych dziedzinach działania człowieka połączonych z użyciem sił przyrody i szczególnym niebezpieczeństwem z tego wynikającym, pewne reguły techniczne powszechnie stosowane, których przestrzeganie jest wymagane jako nakaz sztuki, umiejętności lub techniki. Uwzględniając rodzaj działalności należy jednak zważyć, że chodzi o miarę staranności powszechnie przyjętą, do pewnego stopnia obiektywną, wynikającą z nakazów sztuki, umiejętności lub techniki, którą można w konkretnym przypadku

ustalić w oparciu o uchwytnie mierniki staranności. Ocena stopnia staranności nie może być dowolna, musi poddawać się weryfikacji.

Ustawa posługuje się również pojęciem rażącego niedbalstwa, przez co należy rozumieć szczególnie wyraźne odejście od wzorca wymaganego zachowania w konkretnym przypadku, wyjątkowo rażące naruszenie zasad sztuki lub umiejętności, czy też jak to określano na gruncie Kodeksu Zobowiązań, gdy obowiązek dołożenia staranności, wymaganej w uczciwym obrocie, naruszył ktoś w niezwykle dużej mierze, co można ocenić tylko w konkretnym przypadku. Lektura uzasadnienia rozstrzygnięcia Sądu Apelacyjnego nie wskazuje jakoby Sąd Apelacyjny niepoprawnie rozumiał pojęcie niedbalstwa.

Jak już na wstępie zasygnalizowano skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem prawnym, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającej poza indywidualny interes skarżącego, a leżącymi przede wszystkim w interesie publicznym, którego w sprawie brak.

Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).